

NOTAT

Finanstilsynet

17. april 2023

J.nr.

/THJE

Finanstilsynets tilsynsindsatser i 2022

Dette notat indeholder en beskrivelse af udvalgte tilsynsmæssige indsatser¹ fra Finanstilsynets tilsynsvirksomhed, som er afsluttet i 2022. De tilsynsmæssige indsatser dækker både over inspektioner og reaktioner i forhold til virksomheder under tilsyn og mere generelle indsatser.

Finanstilsynets opgave

Finanstilsynets vision er, at der skal være berettiget tillid til det finansielle system. Finanstilsynets strategi frem mod 2025 står på fire ben: En robust finansiell sektor, en ordentlig finansiell sektor, et tilsyn og regelsæt, der afspejler samfundets udvikling, samt et fagligt og effektivt finanstilsyn. Den finansielle sektor forandrer sig i disse år, og Finanstilsynets indsats skal afspejle udviklingen i samfundet generelt og den finansielle sektor specifikt.

Tilsynsvirksomheden er risikobaseret. Det vil sige, at Finanstilsynet på baggrund af en vurdering af sandsynlighed og konsekvens af de forskellige risici allokerer ressourcer efter, hvor risiciene vurderes at være størst, og bruger instrumenterne i den finansielle regulering til at begrænse disse risici. Det gælder risici i relation til robustheden såvel som ordentligheden i den finansielle sektor.

Finanstilsynet offentliggør et opdateret risikobillede hvert halve år. Risikobilledet beskriver de hovedrisici, som Finanstilsynet aktuelt har fokus på. Risikobilledet tager udgangspunkt i konjunkturelle, makro- og mikroprudentielle risici og vurderer, hvordan og i hvor høj grad de forskellige virksomheder under tilsyn samt forbrugere og investorer er eksponeret mod disse risici. Vurderingen omfatter også mere strukturelle eller adfærdsmæssige forhold, som kan påvirke den finansielle stabilitet. Risikobilledet

¹ Finanstilsynet indgår årligt en mål- og resultatplan med Erhvervsministeriets departement og Finanstilsynets bestyrelse, som fastlægger Finanstilsynets strategiske målsætninger og resultatmål. Resultatmålene dækker Finanstilsynets opgavevaretagelse: tilsyn, regulering og informationsvirksomhed. Der henvises til Finanstilsynets hjemmeside for en nærmere beskrivelse af Finanstilsynets risikobillede, mål- og resultatplan.

er en del af den løbende risikovurdering og giver anledning til løbende prioritering af tilsynsindsatser.

Seneste offentliggjorte risikobillede blev offentliggjort 26. januar 2023.

Link: [Offentliggørelsesnotat2022_260123.pdf](#)

En tilsynsmæssig aktivitet involverer ofte enten en eller anden form for inspektion i en eller flere finansielle virksomheder eller en undersøgelse på baggrund af tilgængelige data.

Finanstilsynet har som målsætning, at en inspektion i en finansiell virksomhed skal være afsluttet inden for otte måneder. Særlige forhold kan medføre, at en inspektion strækker sig over et længere tidsforløb. Her bestræber Finanstilsynet sig på løbende at holde virksomheden orienteret om tidsplanen.

Finanstilsynets organisering og styring

Finanstilsynets virksomhed kan opdeles i tre hovedområder:

- Tilsynsvirksomhed
- Lovgivningsarbejde
- Information

Finanstilsynet beskæftiger ca. 420 ansatte. En central tilsynsaktivitet er at overvåge, at virksomhederne har tilstrækkelig kapital i forhold til de risici, de har påtaget sig (solvenstilsyn).

Herudover føres tilsyn med, at virksomhederne overholder regler om ledelse og styring og den øvrige finansielle lovgivning. Finanstilsynet fører tillige tilsyn med regnskabs- og revisionsmæssige bestemmelser i alle tilsynsbe- lagte virksomheder.

Udover solvenstilsynet fører Finanstilsynet et adfærdstilsyn med, om virksomhederne overholder reglerne om forbrugerbeskyttelse, for eksempel god skik-bekendtgørelsen og lovgivningens informationskrav, herunder reglerne om prisinformation. Adfærdstilsynet omfatter også tilsyn med, at forsikringsmæglere og investeringsrådgivere overholder reglerne om god skik, og at de har forsikret deres aktiviteter på en betryggende måde.

Finanstilsynet varetager også tilsynet med værdipapirmarkedene i Danmark. Det omfatter også tilsynet med, at der bliver offentliggjort prospekt, når dette kræves i forbindelse med, at værdipapirer udbydes til offentligheden, og at prospektmaterialet lever op til lovens krav. Endelig overvåger Finanstilsynet markedene med henblik på at skride ind overfor markedsmisbrug (insiderhandel og kursmanipulation).

Ud over tilsynsvirksomheden medvirker Finanstilsynet ved udformningen af den finansielle lovgivning og udsteder bekendtgørelser på det finansielle område. Endelig indsamler og formidler Finanstilsynet statistik og nøgletal for den finansielle sektor, ligesom der offentliggøres markedsudviklingsartikler og andet relevant information om og for virksomheder under tilsyn.

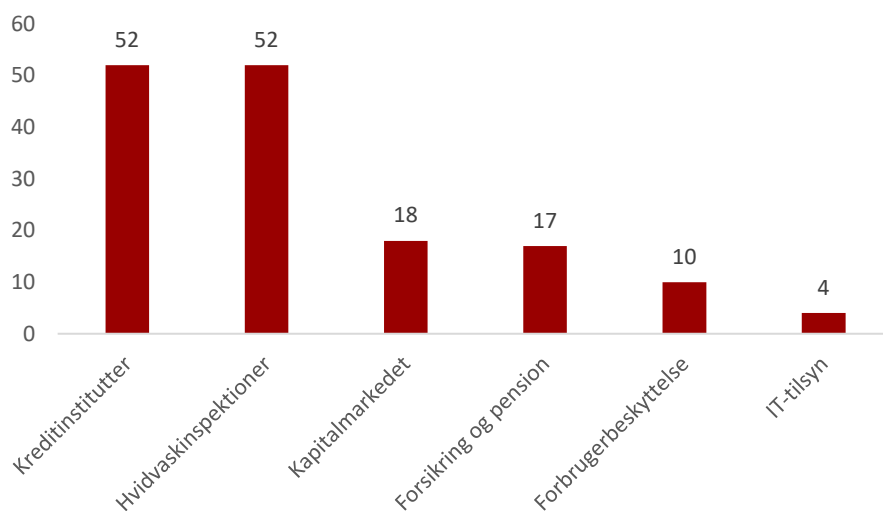
Finanstilsynets organisation kan hentes via følgende link:

Link: [Organisationsdiagram ny april 2022 v1.png \(3648x1978\) \(finans-tilsynet.dk\)](#)

Gennemførte inspektioner og tilsynsreaktioner

Finanstilsynet igangsatte i 2022 153 inspektioner, jf. figur 1. Til sammenligning igangsatte Finanstilsynet i 2021 128 inspektioner.

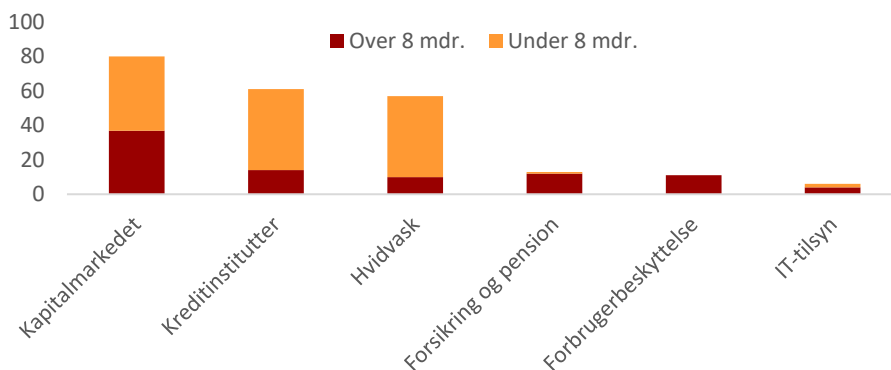
Figur 1: Antal igangsatte ordinære, tema- og funktionsinspektioner i 2022 fordelt på tilsynsområder.

Note: Separate IT-tilsyn er målrettet store finansielle virksomheder og datacentraler. IT-tilsyn for øvrige virksomheder indgår i mere generelle inspektioner hos disse virksomheder og opgøres ikke separat.
Kilde: Finanstilsynet.

Finanstilsynet afsluttede i 2022 228 inspektioner, hvoraf 141 inspektioner blev afsluttet inden for otte måneder, mens 87 inspektioner blev afsluttet efter otte måneder, jf. figur 2. Særlige forhold kan dog medføre, at en inspektion strækker sig over et længere tidsforløb. Der arbejdes med at få nedbragt andelen af overskridelser.

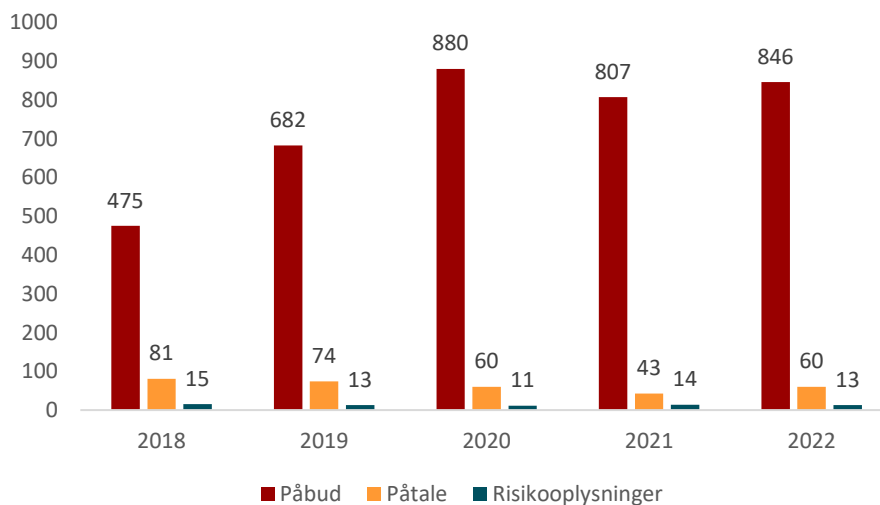
Figur 2: Antal afsluttede inspektioner i 2022

Kilde: Finanstilsynet.

Finanstilsynet har i 2022 givet 919 tilsynsreaktioner² fordelt med 846 "Påbud", 60 "Påtaler" og 13 "Risikoplysninger, jf. figur 3.

Figur 3: Antal tilsynsreaktioner, 2018 til 2022

Kilde: Finanstilsynet.

I forbindelse med inspektioner og øvrig tilsynsvirksomhed træffer Finanstilsynet beslutning om tilsynsreaktioner til virksomheder under tilsyn, hvis Finanstilsynet får kendskab til overtrædelser af reglerne eller forhold, der vurderes særlig risikable.

Finanstilsynets tilsynsreaktioner er helt overvejende domineret af "påbud", jf. figur 3. Et påbud anvendes i de situationer, hvor Finanstilsynet træffer en afgørelse, der pålægger en virksomhed en bestemt adfærd eller hand-

² En tilsynsreaktion kan også gives udenfor en inspektion.

ling fremover. Det kan både ske, fordi en virksomhed handler på en lovstridig måde, som Finanstilsynet påbyder den finansielle virksomhed at ophøre med, eller fordi virksomheden undlader at handle, hvor handling er påkrævet efter lovgivningen. Et påbud kan ikke anvendes som reaktion på et lovbrud, der ikke længere eksisterer. I en sådan situation vil Finanstilsynet typisk give en påtale eller i grove tilfælde foretage en politianmeldelse.

En påtale anvendes i forbindelse med en konstateret lovovertrædelse, der ikke længere består. Situationen optræder dels, hvor lovovertrædelsen var af midlertidig karakter og nu er afsluttet, dels hvor virksomheden af egen drift har bragt forholdet i orden, forud for at Finanstilsynet har adresseret spørgsmålet over for virksomheden. En påtale anvendes alene, når der ikke er grundlag for en politianmeldelse. De to reaktionsformer kan ikke anvendes samtidig for samme overtrædelse.

I nogle tilfælde konstaterer Finanstilsynet en væsentligt forøget risiko på et område eller uholdbare elementer i forretningsmodellen, og hvor Finanstilsynet vurderer, at virksomheden bør have fokus og/eller ændre adfærd, men hvor der ikke foreligger en lovovertrædelse. I disse tilfælde vil Finanstilsynet typisk give en risikooplysning til virksomheden.

Kapitalmarkeder

Tilsyn med markedsmisbrug

I 2022 har Finanstilsynet modtaget 246 sager om potentielt markedsmisbrug. Sagerne var fordelt på 88 sager med mistanke om insiderhandel, 144 sager med mistanke om markedsmanipulation og 14 forespørgsler fra udenlandske myndigheder, jf. tabel 1 nedenfor.

Tabel 1: Oprettede markedsmisbrugssager

Årstal	2021	2022
Insiderhandel	130	88
- Heraf ifm. whistleblower-ordning	1	2
- Heraf videregivelse af intern viden	1	0
- Heraf sendt til udenlandske myndigheder	42	20
Markedsmanipulation	157	144
- Heraf ifm. whistleblower-ordning	3	2
- Heraf sendt til udenlandske myndigheder	11	11
Forespørgsler fra udenlandske myndigheder	14	14
I alt	301	246

Kilde: Finanstilsynet.

Sagerne er overvejende oprettet på baggrund af indberetninger fra banker og markedspladser, der er forpligtet til løbende at overvåge deres kunders

adfærd på de finansielle markeder og indberette mistænkelige handler eller ordrer til Finanstilsynet.

Finanstilsynet arbejder samtidig på at styrke tilsynets egen databaserede markedsovervågning mhp. identifikation af muligt markedsmisbrug.

Tilsyn med markedsinfrastruktur

Finanstilsynet har deltaget i opfølgningen på flash crash-hændelsen på Nasdaq Copenhagen den 2. maj 2022 sammen med de øvrige nordiske tilsynsmyndigheder. I den forbindelse har Finanstilsynet også foretaget en nærmere analyse af algoritmehandlen på Nasdaq Copenhagen³.

Regulatorisk intervention i markedet for energiderivater

Finanstilsynet har i ESMA-regi⁴ bidraget til arbejdet med eventuelle ændringer i reguleringen af handlen med energiderivater, herunder handelsafbrydere og krav til kollateral ved central clearing. Finanstilsynet har også leveret input og ekspertise i forbindelse med regeringens udarbejdelse af ny garantiordning for aktører på elmarkedet og til drøftelserne af markedssituationen i internationalt regi.

Overgangen til DESTR

Finanstilsynet har været i dialog med berørte aktører om overgang fra Tomorrow/Next til DESTR (Denmark Short Term Rate) i den danske finansielle sektor, herunder i kontekst af den internationale overgang fra IBORs (Inter-Bank Offered Rate) og eventuelle konsekvenser for CIBOR (Copenhagen InterBank Offered Rate). Opbygning af markedet for DESTR-relaterede produkter er stadig i en tidlig fase, da DESTR lanceredes i april 2022. Finanstilsynet har fortsat fokus på at kommunikere klart til berørte aktører og den brede offentlighed om dets forventninger til og syn på overgangen til DESTR.

Kommende krav til central clearing

Pensionselskaber er undtaget fra kravet om central clearing af rentederivater, men denne undtagelse udfases fra medio 2023. Finanstilsynet har derfor undersøgt pensionssektorens likviditetsbehov ved rentestigninger og den forventede effekt af udfasningen. Hovedkonklusionen er, at der på kort sigt ikke umiddelbart er betydelig øget likviditetsrisiko forbundet med ophøret af undtagelsen. Likviditetsrisikoen afledt af sikkerhedsstillelse på rentederivater kræver dog fortsat stor opmærksomhed og tæt opfølgning fra pensionselskaberne.

³ Jf. analyse af flash crashet i europæiske aktier den 2. maj 2022, offentliggjort på Finanstilsynets hjemmeside.

⁴ ESMA er den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed som er en uafhængig EU-myndighed, der har til opgave at forbedre investorbekyttelsen og arbejde for stabile, velordnede finansmarkeder.

Investeringsforvaltere og fonde

I forbindelse med tilsynet med investeringsforvaltningsselskaber og kollektive investeringsenheder har Finanstilsynet afsluttet flere længere sagsforløb. Fokus er på at sikre, at bestyrelsen i en investeringsforening varetager investorernes interesser. Hvis eksempelvis investeringsforvaltning af en fond delegeres til et pengeinstitut mod en betaling, skal der foreligge et tilstrækkeligt og fyldestgørende beslutningsgrundlag fra bestyrelsen.

Finanstilsynet offentliggjorde i januar 2022 en temarapport om suspensioner af danske UCITS-afdelinger⁵ særligt med fokus på omfanget af suspensioner henover Covid-19 krisen i marts 2020. Temarapporten bygger på individuelle undersøgelser af fire danske investeringsforvaltningsselskaber. Rapporten udpeger god praksis og udviklingspunkter til sikring af, at investorbeskyttelsen varetages betryggende i en periode med finansiell uro, herunder at der er en passende balance mellem hensynet til en investors ret til indløsning og hensynet til en korrekt fastsættelse af værdien ved indløsning. Episoden med finansiell uro i februar-marts 2022 i forbindelse med udbruddet af krigen i Ukraine tyder på, at sektoren har taget observationerne i rapporten til sig og bruger suspensioner med større varsomhed.

Finanstilsynet har i tilsynsarbejdet ved flere lejligheder fundet eksempler på utilstrækkelig likviditetsstyring i danske investeringsfonde, særligt i forhold til fonde, som hovedsageligt investerer i illikvide aktiver.

Finanstilsynet har styrket informationsindsatsen om højere risici og mindre investorbeskyttelse i alternative investeringsfonde. Det var et hovedbudskab i seneste markedsudviklingsartikel for investeringsfonde fra marts 2022, og artiklen blev fulgt op med et debatindlæg i Børsen, hvor investorer blev tilskyndet til at være ekstra på vagt overfor kompleksiteten i alternative investeringsfonde samt være på vagt overfor registrerede forvaltere uden tilladelse. Finanstilsynet udsendte en advarsel i juli 2022 mod registrerede forvaltere uden tilladelse, som vildleder ved at give indtryk af at være under tilsyn og underlagt investorbeskyttende regler. Finanstilsynet har sendt breve til alle de identificerede FAIF'er⁶, men lovgivningen giver ikke Finanstilsynet mulighed for at påbyde virksomhederne at stoppe markedsføringen.

⁵ UCITS, Undertakings for Collective Investments In Transferable Securities er den engelske betegnelse for kollektiv investering i værdipapirer, som er lovreguleret og baseret på regler om investorbeskyttelse.

⁶ FAIF betyder Fund of alternative investment funds

Livs- og pensionselskaber

Ugaranterede pensionsprodukter

Mere end to tredjedele af pensionsindbetalingerne går i dag til ugaranterede markedsrenteprodukter, hvor kunden selv må bære tab på de finansielle markeder eller den økonomiske konsekvens af længere levetider. For at sikre forbrugerbeskyttelsen har Finanstilsynet løbende haft fokus på denne udvikling under temaet 'Pension når garantierne forsvinder'. Finanstilsynet har bl.a. haft fokus på selskabernes stillingtagen til og styring af ugaranterede produkter i forbindelse med sin inspektionsaktivitet, og den har i 2022 givet anledning til risikooplysninger fra Finanstilsynets side.

Funktionsinspektioner med fokus på alternative aktiver

Finanstilsynet har som opfølgning på en bredere undersøgelse af pensionselskabernes løbende værdiansættelse af alternative aktiver, gennemført syv funktionsinspektioner med konkret fokus på løbende værdiansættelse. De syv funktionsinspektioner blev afsluttet med otte påtaler og et påbud i 2022. Herudover har Finanstilsynet afsluttet tre funktionsinspektioner med fokus på private equity. Funktionsinspektionerne omfattede pensionselskabernes organisering og ressourcer, investeringsstrategi, investeringsprocesser og løbende værdiansættelse for investeringer i private equity. De tre funktionsinspektioner blev afsluttet med elleve påbud i 2022.

Opgørelse af solvens II-hensættelser

Finanstilsynet gav i januar 2020 påbud til 25 pensionselskaber om, at de skal opgøre deres hensættelser i overensstemmelse med principperne i Solvens II. Fordi arbejdet forudsætter en omfattende kortlægning af produkter, dokumentation og justering af IT-setup i selskaberne, fik selskaberne til udgangen af 2022 som frist for at opfylde påbuddet. Finanstilsynet har modtaget dokumentation fra selskaberne om opfyldelse af påbuddet, der er i gang med at blive gennemgået.

SUL-underskud

Finanstilsynet har ændret bekendtgørelse om livsforsikringselskabers syge- og ulykkesforsikringsvirksomhed (SUL) med virkning den 1. januar 2022. Bekendtgørelsen fastsætter krav til særskilt forvaltning af selskabets SUL-forretning og livforretning for at beskytte pensionsopsparenes interesser. Fremover skal selskaberne have holdbare forretningsmodeller i begge forretningsområder, så hvert forretningsområde hviler i sig selv. Tilsynet har været fokuseret på pensionselskabernes overgang til den nye bekendtgørelse i 2022.

Utilstrækkelig governance

Rapporten om effektive og velfungerende ledelsessystemer på baggrund af julebrevet fra 2020 er blevet offentliggjort og viser, at selskaberne generelt har velbeskrevne ledelsessystemer. I praksis viser det sig ofte, at selskabernes ledelsessystemer ikke altid er så velfungerende, som selskabernes beskriver, og især interessekonflikter skal selskaberne have øget opmærksomhed på. Ledelsessystemet vil fortsat være et fokusområde på inspektioner.

Undersøgelse af adgang til livs- og skadesforsikringer for personer med handicap

Finanstilsynet har undersøgt, hvordan forsikringsselskaber sikrer, at de ikke overtræder reglerne om diskrimination af personer med handicap. I undersøgelsen indgik tre livsforsikringsselskaber og tre skadesforsikringsselskaber. Generelt ses selskabernes praksis at være i overensstemmelse med god skik. En rapport om undersøgelsen blev offentliggjort i juni 2022.

Undersøgelse af skifte mellem pensionselskaber

Finanstilsynet har undersøgt, hvilke hindringer pensionskunder møder, når de ønsker at flytte deres pensionsopsparing til et nyt selskab. Konklusionen er, at især selvstændige har svært ved at få overført deres hvilende, obligatoriske pensionsordninger til private aftaler. Det strider mod kundens interesse og god skik. Undersøgelsen medførte, at to selskaber fik påbud.

Skadesforsikring

Fokus på selskaber, der driver agentbaseret grænseoverskridende virksomhed

Finanstilsynet har i sit inspektionsarbejde med selskaber, som driver grænseoverskridende virksomhed specielt fokus på, at selskaberne har et tilstrækkeligt ledelsessystem til at håndtere de risici, som forretningsmodellen giver anledning til. Finanstilsynet følger tæt op på at sikre, at ledelsessystemet svarer til selskabets risici.

Cyberangreb/omfattende IT-nedbrud

Finanstilsynet har udviklet et IT-tilsynskoncept for ikke-systemiske virksomheder, der vil blive prøvet af på inspektioner i 2023.

Overvågning af implikationer af stigende inflation

Finanstilsynet har løbende haft dialog med de største selskaber og mere nicheprægede selskaber om deres håndtering af den stigende inflation. Flere af de store skadesforsikringsselskaber har i vidt omfang fastpriskontrakter med håndværksvirksomheder og andre leverandører, hvilket gør, at den oplevede inflation er mindre end de offentliggjorte inflationstal. For nicheselskaber har Finanstilsynet haft fokus på, om præmier opkrævet for et til to år siden, der skal dække skader i en 5- 10-årig periode, så som

ejerskifte, i tilstrækkelig grad har taget højde for den øgede inflation. Overvågningen af implikationerne af inflation vil også fremadrettet være central.

Salg og markedsføring af tilvalgsforsikringer på skadesforsikringsområdet
Finanstilsynet har undersøgt seks skadeforsikringsselskabers salg og markedsføring af tilvalgsforsikringer, og hvordan anmeldelse af skader på sådanne forsikringer påvirker selskabernes risikovurdering af den enkelte kunde. I forlængelse af undersøgelsen har Finanstilsynet fundet anledning til at udsende en vejledende udtalelse om, at en forsikringsdistributør skal handle redeligt og loyalt overfor sine kunder, og at distributøren i sin handelspraksis overfor forbrugerne skal udvise god erhvervsskik. En rapport om undersøgelsen og den vejledende udtalelse blev offentliggjort i juni 2022.

Kreditinstitutter

Boliglånsinspektioner

Finanstilsynet gennemførte i 2020 – 2022 inspektioner af alle store og en række mindre og mellemstore pengeinstitutters bevillinger til kunders køb af ejer- og fritidsboliger. Inspektionerne blev iværksat i lyset af en længere periode med historisk lave renter og stigende boligpriser. Inspektionerne omfattede bevillinger i 2020 og 2021 af lån til boliger i hele landet. Der var fokus på, om kundens økonomi var tilstrækkelig robust, herunder om rådighedsbeløbet var tilstrækkeligt for kunden, og om kunden havde en formue, der som minimum kunne klare mindre fald i værdien af boligen uden at blive negativ. I den forbindelse så Finanstilsynet på, om bevillingerne levede op til regler og fulgte vejledninger om boliglån. Inspektionerne viste mange fejl i institutters beslutningsgrundlag og mangelfulde interne kontroller eller mangelfulde tiltag i lyset af kontrolresultaterne.

Erhvervsudlånsinspektioner

Finanstilsynet har i 2022 gennemført en række inspektioner af SIFI pengeinstitutters bevillinger af udlån til erhvervs kunder i konjunkturfølsomme brancher. Inspektionerne fortsætter i 2023. Formålet ved inspektionerne er at vurdere institutternes risikovillighed ved bevilling af nye erhvervsudlån og udvidelse af eksisterende lån, samt at vurdere kvaliteten af institutternes bevillingsgrundlag for at sikre, at disse i tilstrækkeligt omfang forholder sig til relevante parametre.

SIFI-bankernes styring af operationel risiko

Ved tidligere inspektioner fandt Finanstilsynet, at også store bankers metoder, governance og organisering af styringen af operationel risiko havde væsentlige svagheder og mangler. I 2021 igangsatte Finanstilsynet nye inspektioner af de tre største SIFI-banker for at undersøge, om deres styring lever op til ledelsesbekendtgørelsen, og om den er effektiv med hensyn til at fastlægge bankernes risikoappetit og overvåge risikoeksponeringen. Inspektio-

nerne skulle også vise, om bankerne har udviklet en god praksis, som Finanstilsynet kan beskrive og bruge som pejlemærke i det løbende tilsyn med banker generelt. Den sidste af de tre inspektioner er afsluttet i august 2022 med rapportering til bankerne og offentliggørelse af Finanstilsynets redegørelser. På baggrund af disse inspektioner og af det ordinære tilsyn med kreditinstitutterne har Finanstilsynet offentliggjort et notat med observationer og erfaringer, som generelt er relevante for kreditinstitutter, og som institutterne bør tage i betragtning i deres tilrettelæggelse af styringen af operationel risiko.

Kreditinstitutternes governance, herunder compliance og risikostyring

Der har været iværksat et strategiprojekt om compliancefunktionen og risikostyringsfunktionen og disses organisering og opgaveløsning, som bl.a. samler op på erfaringer fra tilsynsaktiviteten på området de senere år. Strategiprojektet har haft til formål at belyse, om den eksisterende lovgivning og vejledning er tilstrækkelig til at understøtte sunde governancestrukturer i kreditinstitutterne og at klæde Finanstilsynets egne medarbejdere godt på til at varetage tilsynet med området. Strategiprojektet har kortlagt de steder i lovgivning mv., hvor det er hensigtsmæssigt at præcisere eller uddybe reglerne. Arbejdet hermed fortsætter i forlængelse af pågående drøftelser med sektoren om udformningen af ledelsesbekendtgørelsen for kreditinstitutter.

Styring af modpartsrisiko

Finanstilsynet gennemførte fra oktober 2021 og frem til starten af 2022 en temainspektion af governance på modpartsrisikoområdet i udvalgte SIFI'er. Temainspektionen havde fokus på styring og håndtering af modpartsrisiko, herunder organisering af området, hvordan et afledt finansielt instrument håndteres i de forskellige enheder i institutterne og ansvarsdelingen mellem de forskellige enheder. Temainspektionen havde desuden fokus på institutternes styringsdokumenter såsom: politikker og retningslinjer, opgaver i de berørte afdelinger, kontroller og rapportering. På baggrund af inspektionen er der offentliggjort et notat, som beskriver modpartsrisiko og potentielle tiltag, som kreditinstituttet kan etablere for at sikre en god styring af modpartsrisikoen. Det vil afhænge af kompleksiteten og omfanget af modpartsrisiko i det enkelte kreditinstitut, om tiltagene må betragtes som nødvendige for at sikre en betryggende styring.

Temaundersøgelse om NPE-bagstopper og nedbringelsesstrategier

Finanstilsynet gennemførte i efteråret 2021 til foråret 2022 temaundersøgelse om institutternes implementering af nye regler på området for nødlidende eksponeringer (NPE⁷). Undersøgelsen havde fokus på, hvordan institutter med en andel af nødlidende lån på mindst 5 pct. efterlever kravet

⁷ NPE (non-performing exposure). En eksponering defineres som NPE, hvis den opfylder mindst et af følgende kriterier: Misligholdt, jf. CRR, artikel 178; Eksponeringen har været i restance (dvs. hvis ethvert beløb af enten rente, gebyr eller afdrag ikke er betalt) med et væsentligt beløb i mere end 90 dage.

om at vedtage og gennemføre en nedbringelsesstrategi. Derudover blev udvalgte institutters tilgang for opgørelse af NPE-bagstopperen⁸ undersøgt. Den del af temaundersøgelsen, der vedrørte NPE-bagstopperen, viste behov for at præcisere principperne for opgørelse af NPE-bagstopperen, mens den del af temaundersøgelsen, der vedrørte nedbringelsesstrategier, viste et generelt behov for, at nedbringelsesstrategier i højere grad tilpasses til institutters individuelle, konkrete forhold. På baggrund af temaundersøgelsen er der offentliggjort notater for de to områder.

Fastsættelse af individuelle søjle II-likviditetskrav til realkreditinstitutterne med virkning fra juli 2022

Finanstilsynet har med virkning fra juli 2022 fastsat nye, risikobaserede og individuelle søjle II-likviditetstillæg til realkreditinstitutterne. De nye søjle II-likviditetstillæg erstatter det hidtidige generelle LCR-gulv for realkreditinstitutterne samtidigt med ikrafttræden af nye krav som følge af implementeringen af covered bonds-direktivet, navnlig det nye OC-krav (ratingbureauerne kræver generelt, at kreditinstitutterne stiller yderligere sikkerhed ud over det lovgivningsmæssige krav. Den ekstra sikkerhed, kaldet OC-krav, bestemmes ud fra nogle givne kriterier i forbindelse med ratingen af obligationsudstedelser). De nye søjle II-likviditetstillæg skal understøtte, at realkreditinstitutterne tager tilstrækkeligt højde for de særlige likviditetsrisici forbundet med deres forretningsmodel, som ikke fanges af eksisterende krav. Det gælder bl.a. risici forbundet med åbne konverteringer (hvor realkreditlånet opsiges mhp. refinansiering, inden en ny finansiering er sikret) og institutternes refinansieringsrisiko forbundet med de løbende refinansieringsauktioner. Der har siden 2019 været et indberetningskrav i kraft for realkreditinstitutterne svarende til de nye søjle II-likviditetstillæg. Det endelige, bindende søjle II-likviditetstillæg er tilpasset ift. det hidtidige indberetningskrav, så det er gjort foreneligt med seneste EU-fortolkning af reglerne på likviditetsområdet i mellemtiden.

Undersøgelse af negative renter og investeringstilbud

Finanstilsynet har gennemført en undersøgelse af, hvordan seks udvalgte pengeinstitutter har informeret og rådgivet kunder om muligheden for at investere som et alternativ til at have penge stående på en indlånskonto med negativ rente. Konklusionen er, at rådgivningen overordnet har været balanceret, og undersøgelsen medfører derfor ingen tilsynsreaktioner.

Kreditinstitutters eksponering overfor energisektoren

Som følge af de markante prisstigninger på energi i 2022 har Finanstilsynet undersøgt omfanget af, hvordan disse prisstigninger kan påvirke de finansielle virksomheder og deres kunder. Analysen viste, at både virksomheder

⁸ NPE-bagstopper er en forordning som stiller krav til institutternes minimumsdækning af tab for misligholdte eksponeringer.

og kunder generelt var robuste og kunne håndtere det initiale chok. Efterfølgende har energimarkedene oplevet betydelige prisfald fra niveauerne i sensommeren 2022.

Tværgående risikoområder

Nedsættelse af arbejdsgruppe om decentral finans

Der er nedsat en arbejdsgruppe, bestående af 15 eksterne eksperter, som skal udarbejde et notat om decentral finans. Notatet skal danne grundlag afgrænsningen for det fremadrettede tilsyn med markedet for kryptoaktiver. Arbejdet forventes afsluttet i 3. kvartal 2023.

Nedsættelse af API-forum⁹

Der er nedsat en arbejdsgruppe, bestående af et bredt udsnit af sektoren, som skal udarbejde et papir om god praksis for åbne API'er. Papiret skal bidrage til at understøtte markedet for open banking, idet pengeinstitutterne får nemmere ved at identificere kravene, og tredjepartsudbyderen får nemmere ved at forstå, hvad de kan forvente fra API'erne. Det skal derudover understøtte den løbende kommunikation mellem pengeinstitutterne og tredjepartsudbydere. Arbejdet forventes afsluttet medio 2023.

Temaundersøgelse om sund virksomhedskultur

Der er igangsat en temaundersøgelse om pengeinstitutters og betalings- og e-pengeinstitutters efterlevelse af reglerne om sund virksomhedskultur.

Projekt med sektoren om ledelsesbekendtgørelsen

Der er nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse af repræsentanter fra sektoren, herunder Finans Danmark, Forsikring & Pension, Lokale Pengeinstitutter og Fondsmæglerforeningen, som skal se på ledelsesbekendtgørelsen for pengeinstitutter. Projektet har til formål at opnå en fælles forståelse af, hvordan ledelsesbekendtgørelsen skal bruges, og gennem dialog drøfte mængde og omfang af materiale, der forelægges institutternes bestyrelser, og om ledelsesbekendtgørelsen medvirker til at skævvride arbejdsdelingen mellem bestyrelse og direktion. Derudover skal sektorens synspunkter og ønsker i forhold til implementering af de europæiske tilsynsmyndigheders retningslinjer diskuteres. Projektet forventes afsluttet i sommeren 2023.

Ny vejledning om risikovurdering af foreninger

Finanstilsynet har i efteråret 2022 udstedt en vejledning om vurdering af foreninger i forhold til risikoen for hvidvask og terrorfinansiering. Vejledningen er blevet til i tæt samarbejde med repræsentanter fra foreningslivet, Finans Danmark, Erhvervsministeriet og PET. Vejledningen skal bidrage til at lette

⁹ API (application programming interface) er en teknologisk løsning, som bankerne udvikler og som giver tredjepartsleverandører adgang til data på forbrugeres betalingskonti. Tredjepartsleverandører kan dermed give fx et budgetoverblik eller initiere betalinger fra forbrugers konto.

byrder for både foreninger og finansielle virksomheder, når de skal gennemføre kundekendingsprocedurer. Samtidig skal den sikre et tilstrækkeligt effektivt værn mod hvidvask og terrorfinansiering.

Tilsyn med sanktionsområdet

Som følge af Ruslands invasion af Ukraine vedtages der løbende EU-sanktioner mod Rusland og Belarus. Finanstilsynet har derfor øget såvel vejlednings- og informationsaktiviteterne som tilsynet på sanktionsområdet. Herunder har Finanstilsynet i 2022 gennemført en tværgående undersøgelse af 12 pengeinstitutters håndtering af sanktioner mod Rusland og Belarus. Finanstilsynet vil fortsat holde fokus herpå i sit tilsyn.

Ny risikovurdering på hvidvaskområdet

Finanstilsynet udarbejdede i 2022 en ny risikovurdering på hvidvaskområdet. Den vil blive revurderet årligt. Risikovurderingen er for det første baseret på Finanstilsynets model til risikovurdering på hvidvaskområdet, der igen bygger på data, som de hvidvaskomfattede virksomheder har indrapporteret til Finanstilsynet siden maj 2021. For det andet er risikovurderingen baseret på en række kilder, herunder de nationale og supranationale risikovurderinger og det prudentielle tilsyn. I de konkrete tilfælde suppleres risikovurderingen med oplysninger fra f.eks. medier og whistleblowere. Risikomodellen og den nye risikovurdering er til internt brug og sikrer en mere effektiv og risikobaseret tilsynsaktivitet på hvidvaskområdet.

Opstart af cyberstresstest

Finanstilsynet har i andet halvår 2022 udviklet den første runde cyberstresstest i samarbejde med de deltagende virksomheder og et eksternt konsulentbureau. Cyberstresstest har til formål at få kortlagt, hvad der vil ske i tilfælde af omfattende IT-nedbrud i sektoren for at få viden om sektorens robusthed i en sådan operationel stresssituation. Både i den enkelte virksomheden og på sektorniveau.

IT-inspektioner med fokus på IT-beredskab hos de systemisk vigtige finansielle virksomheder

Finanstilsynet igangsatte i andet halvår 2022 IT-inspektioner med fokus på områderne IT-sikkerhedsstyring, IT-risikostyring og IT-beredskab hos systemisk vigtige finansielle virksomheder. Derudover afsluttede Finanstilsynet en række IT-inspektioner hos systemisk vigtige finansielle virksomheder, herunder to IT-inspektioner med fokus på IT-beredskab. Dette fokus på IT-beredskab er valgt som led i Finanstilsynets generelle fokus på de systemisk vigtige finansielle virksomheders evne til at reetablere deres forretningsfunktioner efter IT-nedbrud, f.eks. som følge af cyberangreb.

Bæredygtighedsområdet

På bæredygtighedsområdet har Finanstilsynet i maj 2022 etableret et selvstændigt kontor for Tilsyn med ESG (Environmental, social and governance) med ni medarbejdere, ligesom der er ansat yderligere medarbejdere på tværs af Finanstilsynet til at arbejde med bæredygtighed, risikostyring og klimastresstest.

Temaundersøgelse om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i aflønningspolitikker

Seks udvalgte tværgående pensionskassers og livsforsikringssekskabers overholdelse af oplysningsforpligtelsen i artikel 5 i disclosureforordningen om sammenhængen mellem aflønning og integrationen af bæredygtighedsrisici er undersøgt i en temaundersøgelse fra maj-november 2022. Undersøgelsen viste, at størstedelen af de undersøgte virksomheder ikke havde indarbejdet tilstrækkelige oplysninger i deres aflønningspolitik om, hvordan politikken er i overensstemmelse med virksomhedens integration af bæredygtighedsrisici.

Indarbejde kontrol med bæredygtighedsoplysninger i ansøgningsprocessen for investeringsfonde

Finanstilsynet har indarbejdet og styrket kontrollen med bæredygtighedsoplysninger i ansøgningsprocessen for UCITS-prospekter og § 62-oplysninger for AIF'er forvaltet af FAIF'er med tilladelse. Formålet er at forebygge greenwashing ved tidligere at opdage ufuldstændige, uklare eller inkonsistente prospekter og §62-oplysninger og derved undgå at der gives tilladelse til produkter, der bryder med oplysningsforpligtelserne for bæredygtige produkter.

Undersøgelse af kreditværdighedsvurdering i ejendomskreditselskaber

Finanstilsynet har undersøgt, om tre ejendomskreditselskaber efterlever reglerne om at foretage en kreditværdighedsvurdering af låntageren, inden der indgås en kreditaftale. To selskaber har tilstrækkelige forretningsgange til at sikre en grundig kreditværdighedsvurdering af den enkelte forbruger. Det sidste selskab fik et påbud.